

# ШУМЕНСКИ Куширъ

Независим вестник за информация, стопанство и политика. — Редактира комитетъ.  
Излиза: Вторникъ и Сбота. — Публикации: 2 лв. кв. см. — Приставски 1 лв. на дума. — Абонаментъ: 100 лв. годишно.

409

17 Май  
1932 год.  
ШУМЕНЪ.

Год. VII.

Броятъ 1 лв.

Кината днесъ и утре

ОДЕОНЪ

на западния фронтъ  
НИЩО НОВО

ВОЕННО

— Страданията на една  
детска душа —

Ник. Цаневъ

Землед. Катедра — Шуменъ

## Филизене на лозята.

Лозата се отгледва за нейния вкусен плодъ — гроздето. Плодътъ се ценя по качествата, които притежава. Колкото зърната на даденъ сортъ грозде сж по-едри, еднакви, добре узрѣли и правилно обагнени, толкова ще получи и по-висока цена на пазаря въ сравнение гроздето отъ сжщия сортъ, но не добре узрѣло и съ по-дребни зърна, качества ценени отъ мѣстния, а най-вече въ чуждия пазаръ. За да се постигне това, стопанина лозаръ трѣбва да положи редовни грижи по културата на лозата: правилна обработка, торене, рѣзидба, филизене водене на временна и правилна борба противъ болеститѣ и вредителитѣ по л о з а т а и пр.

Всѣка една отъ изброенитѣ грижи има голѣмо значение за правилното развитие на лозата и гроздето и. Ако една отъ тѣхъ не се извърши, то качеството на гроздето, до голѣма степенъ, ще зависи отъ нея. Така напр., лозето добре се обработве, добре е запазено отъ болести и вредители, но не добре порязано и не филизено, т. е. оставени сж на дадена лоза много по-вече лѣторасли и грозде, отъ колкото би могла да отхрани, гроздето ще остане неохранено, дребно и незрѣло, самата лоза отслабва и при една полота зима измръзва.

Често пжти и при най добрата и правилна рѣзидба, изкарватъ много по-вече лѣторасли отколкото се предвиждатъ, т. е., изкарватъ не само отъ пжжкитѣ по оставенитѣ чепове и плодни пржчки, а и на право отъ главината, рамената, отъ една пжпка изкарватъ два, три лѣторасли и пр. Всички лѣторасли и зкарвали направо отъ главинитѣ, рамената въ по-вечи случаи сж безплодни. Тѣ напрасно отнематъ храната, която би трѣбвало да отиде за изхранване на гроздето. Независимо отъ това, тѣ не позволяватъ правилно провѣтриване и огрѣвването вътрешността на лозата, пречатъ за правилното оплождаване. Затова при нѣкой сортове се явява изресяване милерендашъ, копки, дребни и едри зърна на една и сжща чепка и пр. А щомъ гроздето не се освѣтлява, то не може правилно да се обагри и да получи своята окраска, на която мнго държи консуматора. Сжщото е когато сж плодни лѣтораслитѣ, но много за дадена лоза.

Явно става на всички, че излишнитѣ лѣторасли на дадена лоза трѣбва да се премахнатъ, па биле безплодни или плодни, и то колкото по-рано толкова по-добре. Защото, колкото сж по-млади, толкова се образуватъ по-малки рани при премехванието имъ и по-безболезнено се понасятъ. Ако се оставятъ да се изрязватъ при рѣзидбата, ще се образуватъ по-голѣми рани, които предизвикватъ отслабване на самата

лоза и напрасно ще отнематъ храната за правилното наедряване на гаоздето.

Премахването на лѣтораслитѣ трѣбва да стане щомъ достигнатъ 15-20 см. височина и явно се виждатъ, кои сж плодни и кои не; съ това ще се олесни и правилното оплождаване на лозитѣ. Премахването на лѣтораслитѣ изъ основа презъ това време е известно подъ името *филизене* (чистене).

При филизене трѣбва да се премахватъ:

1. Безплоднитѣ и ненужни лѣторасли, изкарани направо отъ главината;

2. Безплоднитѣ, покарани отъ чеповите или плоднитѣ пржчки (кочоветѣ);

3. Единъ отъ двата лѣторасли, изкарани отъ една и сжща пжпка и то по-неразвита или безплодния.

4. Тия, изкарани изъ вътрешността на главината и

5. Една частъ отъ плоднитѣ лѣторасли, които иматъ по-лошо положение, когато явно се вижда, че лозата не би могла да ги изхрана и правилно наедрѣе гроздето.

Премахването на лѣтораслитѣ става съ ржка, както се изчестратъ изъ основа.

Филизене е крайно необходимо; особено при десертни грозди, предназначени за износъ, отъ които се изисква да притежаватъ едри, еднакви, добре узрѣли съ необходимия цвѣтъ за дадениятъ сортъ гроздя. Много добре си спомнятъ всички стопани, които сж имали случай да продаватъ десертно грозде за износъ, че на качеството се държи много отъ страна на търговцитѣ, че много грозде имъ е връщано, щомъ е дребно и долнокачествено. Когато лозитѣ сж отрупани съ грозде и не филизовани, т. е. претоварени, не могатъ да намалятъ отъ цѣла лоза, единъ два грозда да откъснатъ, годно за износъ. А съседнитѣ лозя, които сж филизени и на време намалено отъ плода имъ и оставили толкова, колкото може да отхранятъ лозитѣ, тѣхното грозде се приема и предпочита отъ купувачитѣ. Всѣки производител трѣбва да знае, че само доброкачествено грозде се изнася и цѣни на западнитѣ пазари.

Всички желаючи да получатъ доброкачествено, годно за износъ, или мѣстна консумация, грозде, трѣбва, покрай другитѣ сезонни работи въ лозето, да извършатъ и филизене.

## ХРОНИКА

Конгреса на занаятчиитѣ ще заседава на 21, 22 и 23 май въ гр. Варна.

На 15, 16 и 17 т. м. въ гр. Шуменъ, въ учит. институтъ, има учителска конференция на учителитѣ по български и руски езици отъ срѣднитѣ училища въ сев. България. Тя е отъ голѣмъ специаленъ и общественъ интересъ.

Въ София се строели 3000 нови сгради.

На 24 май т. г. (св. св. Кирилъ и Методи) въ с. Кочово, Преславско щес т а н е освещаване на младежката земеделска група. Поканватъ се гости отъ Шуменски окръгъ да присѣствуватъ на т о в а земеделско тържество. За гоститѣ има достатъчни квартири за ношуване.

Сжщия денъ въ селото има сборъ.

Помислете за дѣцата си! Осигурете имъ бѣдацето, като вземете билети отъ лотарията на Съюза на журналиститѣ.

## Английския СИНЪ КАМЪКЪ е извънъ всѣкаква КОНКУРЕНЦИЯ!

Въ лозята и по овошнитѣ дървета нѣкъде се появилъ мѣхнатъ брѣмбаръ. Срѣдството противъ него е, сутринъ да се изтърсватъ дърветата и лозитѣ, да се събиратъ и изгарятъ брѣмбаритѣ.

На 15 т. м. въ с. Мадара, въ подножието на Мадарския коникъ, се отпразнува въ интименъ кръгъ десетгодишнината отъ идването въ България на унгарския проф. г. Геза Фехеръ и научната му работа върху културата на прабългаритѣ.

Снощи, на 15 май, минаха презъ Шуменската гара директора на Нар. арх. музей г. Р. Поповъ и проф. Фехеръ за София. Наскоро тѣ ще посетятъ с. Теке-козлуджа въ свръзка съ разкопаването на могилитѣ, намиращи се тамъ, които ще проучва казанитѣ професоръ.

На 24 априлъ т. г., е имало изложба, уредена отъ земеделското девическо училище въ с. Златарица, Еленска околия. Отъ всичко видено въ тая изложба се вижда, че девичитѣ взематъ много ценни знания въ това училище по домакинството, което, знае се, на каква долна степенъ на развитие е въ нашитѣ села, особено въ западнитѣ ни поселища.

## Употрѣбвайте само АНГЛИЙСКИ Синъ камъкъ!

Шуменска младежка добруджанска организация „Стефанъ Караджа“ на общото си събрание на 15 т. м. избра настоятелство въ сѣставъ: председател Минко Цоневъ, подпредседател Стоянъ Божковъ, секретаръ Илия Спасовъ, касиеръ Никола Господиновъ, контролна комисия — Георги Колевъ, Митко Стояновъ и Александъръ Ивановъ.

Пожелаваме успѣхъ въ дейността на ентузиазирания младежъ и осъществяване на свѣтлитѣ имъ идеали.

Въ гр. Татаръ-Пазарджикъ тия дни ще се положи основа на паметникъ за покойния, маестро Георги Атадасовъ.

Въ гр. Ямболъ на 24 априлъ били сложени основитѣ на аеро-клубъ.

## САМО за СЕЗОНА!

ДОЛУ КРИЗАТА! ЕФТИНЪ ЖИВОТЪ!

П. Г-да, всѣки притежателъ на **СЛАМЕНА ШАПКА** (гарсонетка), колкото и да е **изгорѣла** и **почерняла** отъ **слънцето**, може да я даде въ

**шапкарница „БРАТСКА ОБИЧЪ“** („ГОЛЕМАТА ШАПКА“)

да се избѣли **ЖИМИЧЕВЪ** и се направи сжщо **както нова**, стига да е **ЗДРАВА**.

— Тази година работата е много подобрена. —

— **Цена само 25 лева.** —

Съ почитание: **Катранджиевъ.**

## АНГЛИЙСКИ СИНЪ КАМЪКЪ

съ 98/99 % гарантирана чистота, при процентно съдържание 25 % ЧИСТА МЕДЪ.

**Рафия „МАЖУНГА“ екстра.**

**Соль морска дребнокристална за мандраджии.**

**ВИНАГИ И ВСЪКАКВИ КОЛИЧЕСТВА  
НА СКЛАДЪ**

при **ИЛИЯ РАДЕВЪ - Шуменъ.**

Телефони: Кантора № 73, Домъ 155.

## Байрячета за Св. св. Кирилъ и Методий

отъ доброкачествена хартия на ЕДРО и ДРЕБНО при книжарницата „НОВА ЕПОХА“ срещу новитѣ ХАЛИ.

— **Цени конкурентни** —

## Шуменци!

**Неуспоримо е, че КАРТЕЛА — Шуменъ** има най-доброкачествени и винаги еднакви **ЦИГАРИ.**

**Пушейкицигаритѣ „КАРТЕЛЪ“**, Вий ще създадете постоянна работа въ **фабриката на маса РАБОТНИЦИ**, **ваши съграждани**, за да не бѣдствуватъ.

## При магазинъ „ВИОЛЕТЪ“

площадъ „КУШИРЪ“

пристигнаха най-модерни **дамски и детски лѣтни манта, мжжки пардасюта и тренчооти.**

Дамскитѣ манта отъ 500 до 1200 лв.

Магазинъ „Виолетъ“ продава манифактурни стоки по ценоразписъ означенъ на черната табела **окачена предъ магазина.**

Спрете се за моментъ предъ сжщия и ще се увѣрите.

Еднѣжъ въ живота и никога вече не ще Ви се отдаде такъвъ случай да спечелите голѣмо щастие чрезъ лотарията на Съюза на журналиститѣ.

Въ гр. Казанлъкъ е основано овошарско дружество, което си поставя за задача, да поощрява овошарството у насъ.

На 22, 23, и 24 май, т. г. въ Плевенъ се свиква първия редовенъ конгресъ на съюза на бойцитѣ отъ фронта въ България.

Въ с. Керменлии, Ямболско, учителя Ив. Русевъ е оснолалъ отличенъ граждански смѣсенъ църковенъ хоръ, развивалъ голѣма дейность.

**Купете си билети отъ журналистическата лотария при агенция „КУРИЕРЪ“!**



**Столичната** общинска седмочленна комисия на 28 април, т. г., е решила да поднесе почетния знак на София на столичните дами г-жи Сжба Б. Атанасова, Траяна инж. Димчева, Мария д-ръх. Ангелова и Деша П. Станчева за тяхните лични заслуги в полето на благотворителността.

**Английския СИНЬ КАМЪКЪ** не съдържа чужди примеси, затова не изгаря лозовите листи.

Въ гр. Татаръ-Пазарджикъ от няколко дни окр. съдъ разглежда дѣлото противъ 10 сговористи, които, при избора за окр. съветници на 9 ноември 1930 г., за да го спечелят, сж стрѣляли противъ избирателитѣ на с. Доганово-Конаре и хвърляли бомби противъ тѣхъ. Убитъ е Лазаръ Джебевъ, ослѣпили нѣколичина души и тежко осакатили десетки невинни българи.

Въ гр. Никополъ на 21 февруарий, т. г., група учители и граждани, сж основали археол. друж-во съ задачи: 1) да се събератъ и запазятъ всички старини и по-нови предмети, които иматъ археологическо, историческо и научно значение за гр. Никополъ и околията; 2) да реставрира старинната сграда въ града, наречена „Манастиръ“, която ще служи за музей; 3 да събере суровъ материалъ, статистики и сборки отъ народния фолклоръ, етнографски и други изследвания за всестранно изучаване на града и околията.

**Преди да купите СИНЬ КАМЪКЪ**, отнесете се до **ИЛИЯ РАДЕВЪ** - Шуменъ, телефонъ № 73 гдето ще намѣрите отъ първостепенната марка „МАКЕХНИ“ Английски СИНЬ КАМЪКЪ, на най-конкурентни цени, каквото и количество да търсите.

Въ магазина на сжщия на куширъ, се продава СИНЬ КАМЪКЪ на дребно

За чиста и евтана работа при печатница „ЗОРА“ А. НИКОЛОВЪ—гр. Шуменъ До Шуменската окръжна училищна инспекция.

## Релефни карти въ училищата.

Учителя въ гр. Варна г. Сава Поповъ съ упоритъ трудъ е можалъ да усъвършенствова изработването на релефни карти на Шуменски, Варненски и Русенски окрази. Освенъ тия, обаче, изработилъ е такава на цѣла България, на Шуменъ Преславската, Варненската и Търновската околности, както и на Мадарския коникъ. Всички сж одобрени отъ Мин. на просвѣтата и Мин. на войната.

Много ласкаво се произнася за тия трудове на г. Поповъ дългогодишниятъ учител, окръженъ учил. ин-ръ, географъ и естественикъ г. В. П. Гочевъ въ сп. „Педагогическа практика“, кн. 3 и 4, год. VIII. Въ тая си рецензия, между другото, той казва и следното: „Релефната карта трѣбва да служи като изходна точка на уроцитѣ. Отъ нея лесно може да се мине къмъ графическата карта. Въ това отношение хубавата релефна карта на г. Поповъ ще внесе неоценима услуга и на ученици и на учители въ първоначалните училища. Използувана умѣло, тя ще помогне на учителя да направи обучението по роднознание интересно, увлѣкательно и плодотворно... Неговия ценанъ трудъ заслужава не само най-висока похвала, но и най-големо насърчение и отъ училищни и власти, и отъ учителството.“

Що се отнася, обаче, до релефа на Шуменски окръгъ, този има едно ценно преимущество предъ дрцитѣ релефи, че въ етикетния право-жълникъ е поставенъ въ миниатюръ релефа на Мадарския коникъ, заедно съ историческия надписъ около му, по който напоследъкъ наши и чужди учени водятъ голѣмъ споръ, по поводъ тълкуването, което му се дава отъ унгарския проф. г. Геза Фехеръ.

Отдѣленъ релефъ на Мадарския коникъ, заедно съ околността на с. Мадара, г. Поповъ сжщо е изработилъ, съ голѣмина 62 X 44.

## НОВИНИ ОТЪ ВСѢКЪЖДЕ

**Атентатора** на председ. на френската република, Думеръ, — Павелъ Горгуловъ е билъ въ намѣрение да убие още Хиндembурга, Масарика и Довголевски

**Изглежда**, че въ Югославия ставатъ важни работи, които се таятъ. Въ Загребъ, Мориборъ и Любляна войската се е разбунтувала, имало е арестувани офицери...

**Споредъ** „Ню Йоркски Таймсъ“ кандидатъ на америк. дем. партия за председ. на републиката билъ Оуенъ Йонгъ, авторъ на репар. планъ.

**Хувъръ** се е отнесалъ съчувствено къмъ предложението щото военния дългъ на Америка да бжде изплащанъ до 1936 г. въ сребро. Тоя проектъ ще бжде представенъ на заинтересованитѣ правителства

**французитѣ** обичатъ да избиратъ своитѣ президенти изъ срѣдата на народа: Гриви билъ просъ войникъ, стигналъ до чинъ сержантъ; Лубе билъ синъ на селянкъ; Фалиеръ билъ лозаръ; Гастонъ Думергъ билъ синъ на селянинъ; Полъ Думеръ билъ работникъ-гравьоръ и сега избраниятъ Алберъ Лебренъ сжщо произхожда отъ селско семейство. За да достигнатъ, обаче, това си положение тѣ трѣбвало да проявяватъ превъзходни качества на високохарактерни и способни общественици.

**По последнитѣ** сведеня отъ международното бюро на труда, числото на безработнитѣ въ цѣлия свѣтъ до сега е 21,000,000 души.

**Града Дели** въ Индия изпитва голѣмо бѣствие отъ нашествието на маймуни въ него. Индуската религия забранява убиването имъ и отъ маймуни не може да се минава по улицитѣ, изъ домоветѣ и парковетѣ. Унищожили овощнитѣ магазини, пречатъ на движението, причиняватъ истински погроми въ квартиритѣ и магазинитѣ.

На 30 априлъ се състоялъ въ Римъ интернационалниятъ турниръ на ездачитѣ.

Желающитѣ да си доставятъ тия ценни учебни помагала, да се отнесатъ до г. Йор. С. Господиновъ, бившъ пом. прог. инспекторъ въ гр. Шуменъ.

Една германска театрална трупа ще посети наскоро всички по-главни градове на Балканския полуостровъ. Репертуарътъ ѝ се състои главно отъ Гьотеви драми.

Грета Гарбо ще се омжи наскоро за богатия шведецъ Соренсонъ.

На 13 май т. г. се открива въ Бѣлградъ конференцията на малката антанта.

Професоръ Вигандъ, сегашниятъ ректоръ на Хамбургск. университетъ е изнамѣрилъ срѣдство за разпрѣсване мъглата.

При разкопкитѣ въ Месопотамия сж открити мозайки най-старото, неизвестно до сѣ писмо. То датира отъ 4000 пр. Хр.

Въ Кантонъ е избухнало въ възтание.

Българско училищно настоятелство — с. Касапляръ, Шуменска околия.

## Обявление № 45

Българското училищно настоятелство въ с. Касапляръ, Шуменска околия, дава подъ наемъ една тухларница въ „Сувата“, близо до селото, при следнитѣ условия:

1. Наемънъ периодъ една година.  
2. 10% залогъ върху приблизителната стойностъ на предприятието за правоучастие въ търга, който ще се изведе на 22 май 1932 г. отъ 10—12 часа преди обѣда читалището.

3. Разноснитѣ по търга сж за смѣтка на наемателя, съгласно закона за Б. О.

10. V. 1932 г.

Отъ настоятелството

Кооп. Бакал. Д-во „Взаимопомощъ“ — Шуменъ

## БАЛАНСЪ

Активъ На 31. XII. 931 год. Пасивъ

| Наименование на остатъцитѣ | Сума       | Наименование на остатъцитѣ | Сума       |
|----------------------------|------------|----------------------------|------------|
|                            | лева   ст. |                            | лева   ст. |
| Дв. ймоти                  | 3905 —     | Дѣловъ капиталъ            | 52000 —    |
| Дебитори                   | 61403 20   | Разни фондове              | 17063 —    |
| Тек. лихв. с-ки            | 1755 —     |                            |            |
| Дѣлове въ кооп. Д-ва       | 2000 —     |                            |            |
| Всичко                     | 69063 20   | Всичко                     | 69063 20   |

## Загуби и печалби

Дебитъ На 31. XII. 931 год. Кредитъ

| Разходи                             | Сума       | Приходи                                            | Сума       |
|-------------------------------------|------------|----------------------------------------------------|------------|
|                                     | лева   ст. |                                                    | лева   ст. |
| Разпредѣлени фондове отъ м. год.    | 28949 10   | Остатъкъ за разпредѣление по фондовѣтъ отъ м. год. | 28949 —    |
| Загуби отъ стоки, погашение на общи |            | Отъ стоки амбалажъ, лихви, комисиони скonto        | 34435 —    |
| разноски и заплати                  | 48621 65   | Отъ резервния фондъ „ разни фондове                | 5194 —     |
| Всичко                              | 77570 75   | Всичко                                             | 77570 75   |

Шуменъ 10. V. 932 год.

Председателъ: Стоянъ Минковъ  
Секретаръ: Н. Абаджиевъ

## Металитѣ като хранителни продукти.

Въ Франция единъ аптекаръ билъ обвиненъ, че отровилъ жена си. Тѣлото на внезапно починалата било аутопсирано. То показвало — както лѣкаритѣ констатирани — ясни следи отъ арсенъ. Грѣшка била невъзможна, понеже аналитичната химия най-ясно и безпогрѣшно може да констатира присѣтствието на арсенъ. Аптекарътъ напразно увѣрявалъ, че е невиненъ. Той билъ осъденъ на доживотна принудителна работа и билъ изпратенъ въ ужасната престѣпническа колония Кайена. Изминали десетъ години. Следъ едно свое посещение въ Кайена, единъ журналистъ сполучилъ да издействува повторното разглеждане на дѣлото.

Като експертъ билъ повиканъ професоръ Габриелъ Бертранъ, прочутия изследовател директоръ на химично-биологичното отдѣление на Пастьоровия институтъ. Професоръ Бертранъ доказалъ невинността на осъждания: Наистина лѣкаритѣ не се били илѣгали преди десетъ години, когато констатирани въ тѣлото на покойната арсенъ. Презъ последни-

тѣ години, обаче, проф. Бертранъ открилъ, че въ тѣлото на всѣки човѣкъ — и на най-здравия — се намира винаги малко количество арсенъ; тоя арсенъ е даже необходимъ — иначе организма умира. Само когато това количество арсенъ е твърде голѣмо, може да се смѣта като признакъ на отравяне. По такъвъ начинъ аптекарътъ билъ рехабилитиранъ.

Въ последно време проф. Бертранъ е разширилъ извънредно много своитѣ открития. Всички биохимици до Бертрана мислѣха, че човѣшкото тѣло съдържа тринадесетъ елемента. Достатъчно е тия тринадесетъ елемента непрекъснато да се подновяватъ чрезъ храната — и организма остава живъ и здравъ. Тия 13 елемента бѣха: кислородъ, въглеродъ, водородъ, азотъ, калий, сѣра, фосфоръ, натрий, калий, хлоръ, магнезий, флуоръ, желѣзо. Бертранъ, обаче, откри, че човѣшкото тѣло съдържа още десетъ други елемента. Тѣлото загива, ако храната не му доставя тия десетъ елемента. Тѣ сж металитѣ: алуминий, медъ, манганъ, цинкъ

и ванадий и мелатоидитѣ: арсенъ, боръ, бромъ, йодъ, и силиций. Следователно, елемента, за които се мислѣше, че тѣ се намиратъ само въ минералното, но не и органичното, царство, тия елемента се съдържатъ въ човѣшкото и животинско царство въ извънредно малко количество; затова досега не сж били забелязани отъ око на химика. Тѣхното грамадно значение за запазване на живота е лесно обяснимо. Тѣ довеждатъ до необходимата за живота бързина — реакциитѣ на другитѣ елемента на тѣлото.

Въ тия реакции тѣ не взематъ участие, а излизатъ изъ тѣхъ непромѣнени, веднага готови за нова дейностъ. Въ химията наричатъ такъвъ процесъ „катализа“. а елемента, които улесняватъ реакцията, безъ да взематъ участие въ нея — „катализатори“.

Съ своето откритие проф. Бертранъ достигна до единъ извънредно важенъ за практиката принципъ на поддѣление тия 23 елемента, които сж необходими за градежъ на животинското и човѣшко тѣло. Познатитѣ до сега 13 елемента Бертранъ нарича „пластичес-

ки елементи“, защото отъ тѣхъ е съставено месата на тѣлото; между тѣхъ ставатъ химическитѣ реакции, нуждни за растежа и за обмѣната на веществата. Другитѣ новооткрити 10 елемента Бертранъ нарича каталитически елемента. Каталитическитѣ елемента, наистина, не се изхавяватъ, но тѣ все пакъ се отдѣлятъ отъ тѣлото посрѣдствомъ секреции и екскременти. Тѣ трѣбва да бждатъ доставени чрезъ храната. Но какъ да ядемъ медъ, манганъ, алуминий, арсенъ, силиций и т. н.? Една оригинална случка извело на правия пътъ прочутия откривателъ: една голѣма американска фабрика за консерви искала да внесе въ Франция изсушени овощия. Френскитѣ митничари направили химическа анализа на консервитѣ и открили че сухитѣ овощия съдържатъ малко борна киселина. Консервитѣ не били пропуснати презъ границата, понеже споредъ френскитѣ закони, хранителнитѣ продукти не трѣбва да съдържатъ боръ. Американцитѣ напразно увѣрявали, че при изсушаването на овощията тѣ не турятъ борна киселина. Нова химическа анализа пакъ ус-

тановила борна киселина. Но после американцитѣ се обънали къмъ проф. Бертранъ. Бертранъ констатиралъ че консервирани овощия съдържатъ наистина борна киселина. Обаче американскитѣ фабриканти не сж виновни, понеже — досега бѣше известно — повечето плодове и зеленчуци съдържатъ борни киселини. Борна киселина е сжвинъ, понеже сж крушитѣ и прасковитѣ, тофитѣ, доматитѣ, лукътъ и н. Йодъ трѣбва да доставятъ тѣлото, като ядемъ портокали, ябълки, спанакъ, чесън, стриди. Медъ си доставяме, като ядемъ телешки дробъ, яйца, Арсенъ ядемъ, като ядемъ бобъ, а манганъ си набавяме, като ядемъ пилешки патица, оризъ, шпартелъ. Тѣ работи, кравешко млѣко, леща, гъби ни доставятъ необходимия цинкъ.

Колкото по-разнообразна храната ни, толкова по-голяма е вѣроятността, че тѣлото ни си набавя необходимитѣ минерални елемента. И така, биохимията, която досега викаше само: „Яжте витамини“, сега ни вика съ още по-силна гласъ: „Яжте метали!“